

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

11 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Diaconu Iurie, Boico Victor,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Feodora, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Comrat din 17 martie 2021 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 octombrie 2021, în cauza penală în privința lui

Gheorghiev Vasili Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 22.10.2020 – 17.03.2021;

2. instanța de apel: 13.04.2021 – 19.10.2021;

3. instanța de recurs: 27.01.2022 – 11.04.2022.

Asupra recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central din 17 martie 2021, inculpatul Gheorghiev Vasili a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art. 85 Cod penal, la pedeapsa stabilită, a adăugat parțial pedeapsa neexecutată numită inculpatului Gheorghiev Vasili prin decizia Curții de Apel Comrat din 28.02.2018, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă de 3 ani și 5 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 alin. (1), (2), (10) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

Totodată, a fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Gheorghiev Vasili, fiind persoană privată de dreptul de a conduce mijloace de transport în temeiul

deciziei Curții de Apel Comrat din 28.02.2018, aproximativ la orele 07:05 min., aflându-se la volanul mijlocului de transport de model „ERAZ” cu n/î xxx și deplasându-se pe str. Lenin în mun. Comrat, a fost oprit de angajații secției de patrulare „SUD” ai Inspectoratului Național de securitate publică MAI a Republicii Moldova.

Ca urmare a faptului de verificare a actelor cet. Gheorghiev Vasili, la colaboratorii de poliție au apărut suspiciuni precum că acesta se află în stare de ebrietate alcoolică, ultimului i s-a propus să treacă testarea pentru a constata concentrarea alcoolului în aer evaporat cu alcotester. La aceasta Gheorghiev Vasili, fiind avertizat de răspunderea penală pentru refuzul, punerea rezistenței sau eschivarea de la trecerea procedurii de testare alcoolscoptică, în încălcarea pct. 11 lit. j) din Hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului circulației rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, cât și a art. 33 al. (3) lit. c) din Legea privind securitatea traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007 care îl obligă pe conducătorul mijlocului de transport la cerința colaboratorului de poliție de a trece procedura de testare alcoolscoptică și, în cele din urmă, la necesitate, a examenului medical cu prelevarea de probe biologice în vederea constatării stării de ebrietate, a substanțelor narcotice sau medicamentelor cu un efect similar, s-a eschivat de a trece procedura de testare alcoolscoptică.

Astfel, prin acțiunile sale Gheorghiev Vasili a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, *eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Comrat Tean N., prin care a solicitat casarea sentinței și adoptarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Gheorghiev Vasili să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 5 luni cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani.

3.1. În motivarea cererii de apel a menționat că, sentința în cauză este nemotivată în partea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, din motiv că aplicarea acestor prevederi nu corespunde gravității faptei comise. Mai mult decât atât, inculpatul, realizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat, știind că se află la executarea termenului probațiunii, a comis o infracțiune intenționată. Fapt ce determină aplicarea față de Gheorghiev Vasili a unei pedepse sub formă de închisoare cu executare reală. Prin aceasta se va asigura atingerea scopului restabilirii echității sociale, corectării și reeducării celui vinovat, cât și prevenirii comiterii de noi infracțiuni.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 octombrie 2021, a fost respins, ca nefondat, apelul procurorului, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, la numirea inculpatului Gheorghiev Vasili a pedepsei penale definitive sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 5 luni, cu aplicarea față de acesta a condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei potrivit art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 4 ani, a ținut cont de toate circumstanțele la caz și anume, de datele privind personalitatea inculpatului, precum că are antecedente penale, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, se caracterizează negativ, este pensionar, cât și prezența împrejurărilor atenuante și lipsa celor agravante, comportamentul acestuia în timpul și după comiterea infracțiunii, corect a ajuns la concluzia privind netemeinicia executării de către inculpat a pedepsei închisorii stabilite, întrucât corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și fără izolare de societate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Feodora, care indicând temeiul pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri prin care să fie excluse prevederile art. 90 Cod penal, din următoarele considerente:

La stabilirea pedepsei în privința inculpatului pentru săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța nu a luat în considerare faptul că Gheorghiev Vasili a fost condamnat anterior de două ori pentru infracțiuni similare, antecedentul penal nefiind stins.

Astfel, prin sentința Judecătoriei Comrat din 10.07.2015 Gheorghiev Vasili a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la pedeapsă cu amendă în mărime de 500 u.c. cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Executând pedeapsa conform sentinței date, Gheorghiev Vasili a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (3) lit. a) Cod penal, și ținând cont de prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, cu stabilirea perioadei de probațiune de 3 ani.

Ulterior, Gheorghiev Vasili a săvârșit din nou o infracțiune, pentru care a și fost condamnat în prezenta cauză penală.

Instanțele de fond aplicând prevederile art. 90 Cod penal, au stabilit cu prioritate toate circumstanțele atenuante, dar nu au luat în considerare faptul că în timpul executării pedepsei, săvârșește din nou infracțiuni similare. Faptul dat indică la aceea că

astfel de pedepse blânde, nu numai că nu dau efectul corespunzător asupra corectării lui Gheorghiev Vasili, ci îl provoacă să comită din nou infracțiuni similare.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpatul Gheorghiev Vasili a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către procuror, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece soluția instanței de apel privind menținerea sentinței este corectă și întemeiată.

7. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conducându-se de dispozițiile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, Colegiul penal lărgit atestă că procurorul a indicat drept temei pentru declararea recursului art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazurile când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiul de casare nominalizat, Colegiul penal lărgit constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecării.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

Așadar, din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul critică hotărârile judecătorești privitor la aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, din considerentul că concluziile instanțelor de fond în această parte sunt greșite, deoarece în speță sunt prezente circumstanțe care denotă iraționalitatea dispunerii suspendării executării pedepsei cu închisoare.

Analizând decizia instanței de apel sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința primei instanțe, prin care s-a ajuns la soluția de a-i stabili inculpatului Gheorghiev Vasili o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia.

Or, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege, de care sunt obligate să se conducă instanțele de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Instanțelor de judecată, legea penală le acordă o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării pedepsei penale, luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținând cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Potrivit actelor dosarului, cauza penală a fost judecată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

La capitolul stabilirii tipului pedepsei inculpatului, instanțele de fond au menționat că au ținut cont de personalitatea inculpatului, gravitatea faptei comise, stabilindu-i, cu aplicarea prevederilor art. 85 Cod penal, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 5 luni, cu suspendarea executării acesteia pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel, menținând sentința primei instanțe în sensul aplicării art. 90 Cod penal, nu a motivat

complet și obiectiv soluția de individualizare a executării pedepsei, or, aceasta urma să efectueze o analiză completă și minuțioasă a personalității inculpatului.

Mai mult ca atât, se constată că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, instanțele de fond nu au indicat motive clare ce au stat la baza concluziilor privind posibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal în raport cu personalitatea inculpatului, care a comis o infracțiune cu intenție intenționată în perioada de probațiune.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel face trimitere la prevederile art. 90 alin. (10) Cod penal, potrivit cărora *„în cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșite în perioada de probațiune, sau după caz, în termenul de probă săvârșește o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85 Cod penal, dacă, după caz, nu sunt aplicabile prevederile alin. (11) din prezentul articol”*, însă fără a se expune argumentat în acest sens referitor la aplicabilitatea prevederilor menționate în prezenta speță.

Or, potrivit art. 85 alin. (1) Cod penal, *dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară.*

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că instanțele de fond analizând condițiile privind aplicarea art. 90 Cod penal, insuficient a abordat personalitatea inculpatului Gheorghiev Vasili, ce reprezintă condiția esențială care urma a sta la originea concluziilor privind iraționalitatea executării reale a pedepsei cu închisoare, or, deși anterior, încălcând legislația penală, în urma căreia i s-a aplicat o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării acesteia, Gheorghiev Vasili nu a stat pe calea corijării și a comis o nouă infracțiune în domeniul transportului.

În aserțiunea dată, Colegiul penal lărgit constată, că instanțele de fond la motivarea soluției privind individualizarea pedepsei penale în privința inculpatului Gheorghiev Vasili nu au ținut cont de aceste aspecte, iar în consecință decizia instanței de apel urmează a fi casată total, cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, și ținând cont de motivele invocate în apel și dispozițiile expuse la pct. 7 al prezentei decizii, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în strictă conformitate cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, oficiul Central, Gheorghieva Feodora, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 19 octombrie 2021, în cauza penală privindu-l pe *Gheorghiev Vasili Xxxx*, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la *24 mai 2022*.

Președinte:

Toma Nadejda

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana

Diaconu Iurie

Boico Victor